

	<p>Object: Ámos Imre: Oszlopnál</p> <p>Museum: Herman Ottó Múzeum, Miskolc Görgey u. 28. 3529 Miskolc +36 46 560 170</p> <p>Collection: Kövesi Gyűjtemény</p> <p>Inventory number: HOM_KGY_KI_2016.23.</p>
--	--

Description

Az Oszlopnál című gouache-kép a Kövesi-gyűjteményben található Ámos-darabok közül egyike az életmű tragikus vonulatába illeszthető azon keveseknek, amelyek a vészterhes történelmi korszakot idézik, s a háború nyomában járó üldöztetés, állandósult veszélyérzet tapasztalatából születtek. Ámos Imre 1944 novemberében halt meg ismeretlen körülmények között, feltehetően a tübingiai Ohrdruf Nordlager koncentrációs táborban, ahol utoljára látták őt élve. A háború hatása alatt kibontakozó utolsó periódusát elsősorban végletes expresszivitással párosuló szürreális képzetalkotás jellemzi, amelynek fontos vonása, hogy a jelenre koncentrál, és szöges ellentétben áll a korai évek halk szavú, gyakran nosztalgikusan elvágódó piktúrájával. Ámos technikájában nyersebb színkezelés vált uralkodóvá, gesztusosan felvitt tiszta és hideg színek (főleg kék, vörös, fehér és zöld) fedi és hatja át egymást a legtöbb képén. Szimbolizmusa tömörebb és elvontabb formákat öltött, nagyobb tartalmi intenzitással. Az Oszlopnál főszereplője egy lepelszerű öltözetbe csavart fehér nőalak, amely egy fehér, kissé ferde antik oszlopnak dől, testén egy brutális, vérző sebet idéző hasadással. Az antik oszlophoz többek közt az értelmes rend, a spirituális erő, az antikvitás örökségét felelevenítő humanizmus eszménye köthető, s a kísérteties figura feltűnhet úgy, mint amely mindezeknek védtelenné vált, haldokló szellemét képviseli. Az oszlop és az alak köré fekete árnyak ékelődnek, a jobb szélen lévő aranysárga sávval együtt diszharmóniát, feszültséget, fenyegető érzetet keltenek. Érdekes kettősség, hogy a feminin alaknak és a mögötte nyújtózó árnyaknak csak egy-egy, ellentétes színű – fekete, illetve fehér – szeme látható, ami arra utalhat, hogy nemcsak feszültség van közöttük, de ki is egészítik egymást. A háttérben álló lángnyelv formájú fa részben a természeti környezetet jelző tértagoló szereppel bír, másrészt valamiképp oldja az előtérben sűrűsödő drámaiságot. A vér súlya kékesfehér lombozatán rózsaszín fátolszerűséggé szelídül, amely halvány nyomokban átjárja a szintén kékesfehér oszlopnál álló fehér nőalakot is.

Basic data

Material/Technique:

Papír / Gouache

Measurements:

27 x 18,7 cm

Events

Collected	When	
	Who	István Kövesi (1911-1981)
	Where	Budapest
Painted	When	1944
	Who	Imre Ámos (1907-1944)
	Where	

Keywords

- Painting
- Surrealism
- World War II

Literature

- Haulisch Lenke (1977): *A szentendrei festészet*. Akadémiai Kiadó, Budapest
- Kolozsváry Marianna (szerk.), Kőbányai János (tanulmány) (2013): *Ámos Imre. A háború örvényében 1937-1944*. Kiállítási katalógus. Magyar Nemzeti Galéria, Budapest
- Kopin Katalin (2015): *Ámos Imre*. Kossuth Kiadó, Magyar Nemzeti Galéria, Budapest
- Molnos Péter (2013): *A titkos gyűjtemény*. Kieselbach Galéria, Budapest
- Petényi Katalin (1982): *Ámos Imre*. Corvina Kiadó, Budapest